

Ἐκθεση ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΩΡΑΙΤΗ

693.717.8812

www.kmoraiti.gr

31/7/2020

ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ

Αποτελεί τη σκόπιμη, συστηματική και οργανωμένη προβολή και προώθηση ιδεών, απόψεων, προσώπων, ιδεολογικών θέσεων και αγαθών πολιτικού, θρησκευτικού, εμπορικού περιεχομένου. Πραγματοποιείται με τρόπο ελκυστικό χρησιμοποιώντας πορίσματα επιστημών όπως η ψυχολογία και η επικοινωνιολογία ή διαφημιστικά τεχνάσματα. Στόχος είναι η χειραγώγηση ατόμων ή ομάδων με αθέμιτα μέσα, ώστε να εξυπηρετηθούν σκοπιμότητες, ιδιοτελείς σκοποί και συμφέροντα.

ΜΕΣΑ – ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑΣ

- Σε γλωσσικό επίπεδο, η σημασία των λέξεων διαστρεβλώνεται και αλλοιώνεται μετατρέποντας τους πολίτες σε άκριτους και παθητικούς δέκτες. Επιλέγεται ο συνθηματικός τόνος, ο συγκινησιακός λόγος, οι επαναλήψεις, η περίπλοκη σύνταξη, οι εξεζητημένες και βερμπαλιστικές εκφράσεις, η χρήση συνωνύμων και η βεβαιωτική, δεοντολογική και θαυμαστική διατύπωση.
- Η παραπληροφόρηση και η παραπλάνηση του κοινού με τη σκόπιμη διάδοση ψευδών ειδήσεων και την απόκρυψη σημαντικών γεγονότων αποτελεί συνήθη τακτική.
- Η κινδυνολογία, ο εκφοβισμός και η πρόκληση ανασφάλειας καθοδηγεί τους πολίτες.
- Η υποσχესιολογία με ανεδαφικές και ουτοπικές δεσμεύσεις στοχεύουν στην εκμετάλλευση των προσδοκιών του λαού.
- Χρησιμοποιούνται έννοιες με ηθική βαρύτητα (λαός, έθνος, πατρίδα κ.α.), ώστε να δεσμεύεται η κοινή γνώμη και να μην αμφισβητεί το περιεχόμενο των προβαλλόμενων απόψεων.
- Συχνά οι προπαγανδιστές καταφεύγουν στη συκοφαντία και στη διάδοση ψευδών ειδήσεων για την προσωπική ζωή του αντιπάλου, ώστε να μειώσουν την αξιοπιστία και τη φερεγγυότητα του.
- Εκμεταλλεύονται το πατριωτικό και θρησκευτικό συναίσθημα των πολιτών, προβάλλουν τη στρατιωτική δύναμη και εξυψώνουν το εθνικιστικό φρόνημα τους.
- Αξιοποιούν και προωθούν στερεότυπες αντιλήψεις και προκαταλήψεις.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

- Υπονομεύεται και ακυρώνεται το πραγματικό νόημα της δημοκρατίας, αφού δεν υπάρχει ελεύθερη ενημέρωση και οι πολίτες είναι χειραγωγούμενοι, παθητικοί και χωρίς κριτική σκέψη και ατομική δράση.
- Καταπατώνται τα ανθρώπινα δικαιώματα, αφού δεν υπάρχει πραγματική ελευθερία σκέψης και ενημέρωσης, ενώ το άτομο γίνεται άβουλο, πειθήνιο κι υποχείριο της εξουσίας.
- Οδηγεί στη μαζοποίηση και στην ομοιομορφία.
- Η κοινή γνώμη παραπλανάται, παραπληροφορείται και αποπροσανατολίζεται ενώ αποκρύπτεται η αλήθεια.
- Υποδαυλίζεται ο εθνικισμός, ο ρατσισμός, η εμπάθεια και η μισαλλοδοξία και έτσι η ειρηνική συνύπαρξη των λαών γίνεται επισφαλής.
- Επιβάλλεται ο φανατισμός και χάνεται η κοινωνική συνοχή.

- Αλλοτριώνεται η ατομική βούληση και το χάνεται η πνευματική ελευθερία.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

- Το άτομο είναι απαραίτητο να κρίνει, να αξιολογεί και να διασταυρώνει τις πληροφορίες που δέχεται, ώστε να αποκαλύπτει σκοπιμότητες. Να οδηγείται στον έλεγχο της αξιοπιστίας και της εγκυρότητας του πομπού πληροφοριών.
- Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης κρίνεται σκόπιμο να είναι ανεξάρτητα από πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα και να μη γίνεται μονοπωλιακός έλεγχος της ενημέρωσης. Πρέπει να τηρείται ο κώδικας δημοσιογραφικής δεοντολογίας: η αντικειμενικότητα, η αλήθεια, ο σεβασμός του κοινού και της ιδιωτικής ζωής.
- Ο πολίτης οφείλει να είναι ενεργός, να διακρίνεται από γνώσεις και εμπειρία, ώστε να αντιστέκεται στην προπαγάνδα.
- Η παιδεία είναι αναγκαίο να στοχεύει στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων και να διαμορφώνει άτομα με ανεπτυγμένη κριτική σκέψη, ώστε να δημιουργεί άτομα ικανά να αντισταθούν στους προπαγανδιστικούς μηχανισμούς.
- Η δημοκρατία πρέπει να ενισχυθεί με τη δημιουργία υγιούς πολιτικού κλίματος που βασίζεται στο διάλογο, στο μετριοπαθή λόγο και στα λογικά επιχειρήματα.